

[Gert Petersen]

der ikke, og det fører ikke til de rigtige konklusioner.

FN har gjort to ting; for det første har FN ydet en meget stor humanitær indsats for at lindre borgerkrigens følger, og for det andet har FN ydet en stor politisk indsats for at få borgerkrigen afsluttet. Den humanitære indsats har siden sidste efterår været beskyttet af militære styrker, og den politiske indsats har dels bestået i et meget stærkt økonomisk pres på den serbiske side – og sanktioner er faktisk betydelig mere effektive og har betydelig mere katastrofale følger for Serbien, end man somme tider får indtryk af, når man hører diskussionen herhjemme – dels i en indsats for at mægle og få parterne til at forhandle indbyrdes. FN har hidtil ikke blandet sig direkte i krigens gang, for det har Sikkerhedsrådet ikke villet give mandat til; men for at begrænse krigens følger har FN indført begrebet »sikre zoner«, i alt 6, hvor civilbefolkningen skulle beskyttes og få garanti for nødhjælp.

Beslutningen herom blev taget den 6. maj ifølge resolution nr. 824, og denne beslutning har Socialistisk Folkeparti hele tiden støttet. Vi har endda flere gange efterlyst, at FN-tropperne fik tilstrækkelig styrke til at garantere disse zoners sikkerhed, men først nu sker der altså noget. Vi anser egentlig styrkelsen og den forstærkede bevæbning af FN's landstyrker for rimelig, fordi evnen til at forsvare de sikre zoner bliver troværdig for alle parter.

Men jeg vil godt spørge, hvorfor det igen er Danmark, der skal holde for. Hvorfor holder det mægtige USA sig udenfor, når det drejer sig om at stille landstyrker til rådighed? Det forekommer mig helt uacceptabelt. I stedet har vi oplevet, at USA har presset NATO – for det er jo det, der er tale om, og det kan bevidnes med mange oplysninger fra den internationale presse – til ikke alene at sige ja til FN's anmodning om at holde flystyrker rede, hvis det skulle blive nødvendigt for at beskytte disse zoner, men også til at tilbyde flyangreb for intet mindre end at få ophævet belejringen af Sarajevo og andre større byer. Det er det, der er meningen.

I den sidste resolution tales der i øvrigt direkte om, at belejringen er uacceptabel, og at dette er at gribe direkte ind i krigens gang. Det er faktisk sådan, at det at bryde en belejring er et operationelt indgreb. Lige så vel som det at

indlede en belejring er en del af en krig, er det selvfølgelig også en del af en krig at bryde en belejring og vende krigslykken. Det hedder ganske vist i den sidste NATO-beslutning, at en eventuel flyindsats alene har til formål at understøtte den humanitære hjælpeindsats og ikke må fortolkes som et forsøg på militære indgreb i konflikten, men det er simpelt hen ikke rigtigt.

Jeg ved, at mange har sympati for tanken om et ægte militært indgreb, der kan vende krigslykken. Her er der tale om et halvmilitært indgreb, som kan bidrage til at vende krigslykken, hvis disse bombardementer sætter ind. Hvorfor siger man det ikke ligeud? Hvorfor disse tvetydigheder, er der behov for dem? Svaret er ja, for hvis krigslykken vendes – altså hvis man bryder belejringen og driver den ene part tilbage – er det jo slet ikke ensbetydende med, at der sættes en stopper for krigen og rædslerne, hvad de fleste jo ønsker. Nogle af følgerne af de såkaldte selektive luftbombardementer blev beskrevet meget præcist af Danmarks udenrigsminister den 11. juni i år i Politiken, hvor ministeren sagde:

»Det lader sig formentlig ikke gøre uden meget store omkostninger for civilbefolkningen. Desuden vil en udenlandsk militær indsats fra luften også kunne bringe FN-tropperne sikkerhed i fare og umuliggøre det vigtige humanitære hjælpearbejde.«

Er disse ord blevet mindre sande i sommerens løb? Nej, det er de ikke, og læg hertil, at luftbombardementerne også kan bringe hele forhandlingsprocessen i fare. Regeringen i Sarajevo vil blive opmuntret og vil håbe på endnu mere støtte i form af militære indgreb udefra, mens den serbiske side kan tænkes at reagere, som man ofte gør på Balkan, nemlig ved ikke at give efter for trusler og pres, men intensivere sine kampe. Og sandsynligvis vil sådanne luftbombardementer trække en endnu mere omfattende landkrig efter sig, for den store effektivitet skal man jo ikke vente. En major fra Forsvarsakademiet har for ikke så længe siden udtalt sig således:

»En indsættelse af 60 til 100 jagerbombere vil ved et muligt overraskelsesangreb på de serbiske artilleristillinger kunne svække disse betydeligt, men luftbombardementer vil ikke i sig selv kunne bevirke en fjernelse af alle artilleristillinger.«